

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 611/2023-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Dudíša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], právne zastúpených LEGATE, s. r. o., Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, IČO 35 846 909, v mene ktorej koná jej konateľ a advokát JUDr. Peter Vrábek, proti uzneseniam Okresného súdu Bratislava V č. k. 21 Cr 12/2017-349 z 8. apríla 2022 a č. k. 21 Cr 12/2017-396 z 23. februára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia označení v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. septembra 2023 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutými uzneseniami Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) z 8. apríla 2022 a 23. februára 2023. Sťažovatelia navrhujú zrušenie napadnutých uznesení okresného súdu a vrátenie veci Mestskému súdu Bratislava III na ďalšie konanie, ako aj priznanie náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že žalobca [BELAR – GROUP, a. s., v likvidácii (ďalej len „BELAR – GROUP“)] sa proti žalovanému [GPW, s. r. o. (ďalej len „GPW“)] domáha v konaní vedenom pôvodne okresným súdom pod sp. zn. 21 Cr 12/2017 zrušenia rozhodcovského rozsudku č. k. 91/2015-RS5 z 5. decembra 2016 vydaného rozhodcovským súdom pri IURO, z. z. p. o., na základe ktorého rozhodcovský súd rozhodol, že zmluva o postúpení

pohľadávky medzi žalobcom a žalovaným zo 16. januára 2012 (ďalej len „zmluva o postúpení pohľadávky“) je platným právnym úkonom. Žalobca sťažovateľov v súlade s § 86 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) vyzval, aby vstúpili do predmetného konania vedeného okresným súdom. Sťažovatelia v predmetnom konaní doručili 20. marca 2017 spoločné podanie, ktorým podľa § 82 CSP vstúpili do predmetného konania na strane žalobcu. Svoj vstup do predmetného konania odôvodnili sťažovatelia tým, že ako dlžníci z postupovanej pohľadávky podľa zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorá bola rozhodcovským súdom vyhlásená za platnú, majú právny záujem na výsledku predmetného konania, keďže predmetom postúpenia je údajná pohľadávka na náhradu škody, ktorú mali sťažovatelia spôsobiť ako bývalí členovia predstavenstva obchodnej spoločnosti žalobcu tým, že uzatvorili zmluvu o kúpe cenných papierov s obchodnou spoločnosťou DELFIN-TRADE, s. r. o., ktorej predmetom bol prevod listinných kmeňových akcií na meno emitenta BELAR, a. s., za podmienok, ktoré neboli obvyklé v bežnom obchodnom styku. Predmetná pohľadávka bola dôvodom na nariadenie dodatočnej likvidácie obchodnej spoločnosti BELAR – GROUP na základe návrhu žalovaného. Uvedená pohľadávka bola následne predchádzajúcim likvidátorom [REDAKOVANÉ] v dodatočnej likvidácii postúpená na obchodnú spoločnosť žalovaného za odplatu vo výške 1 000 eur, ktorý ju následne postúpil na obchodnú spoločnosť SADG EURÓPE PROPERTIES LTD rovnako za odplatu vo výške 1 000 eur, ktorá ju následne 10. júna 2015 postúpila na obchodnú spoločnosť ABONY LTD, ktorá v súčasnosti uplatňuje pohľadávku na náhradu škody proti sťažovateľom žalobou na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 42 Cb 270/2016. V prípade úspechu obchodnej spoločnosti ABONY LTD bude patriť celý výťažok pohľadávky tejto obchodnej spoločnosti. Keďže pri prvotnom postúpení pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávky postupoval vtedajší likvidátor [REDAKOVANÉ] v rozpore s povinnosťami konať s odbornou starostlivosťou a nekonať v rozpore so záujmami obchodnej spoločnosti a všetkých jej akcionárov, pričom sťažovatelia vlastnili spolu 95,02 % akcií v obchodnej spoločnosti žalobcu a majú rovnaký nárok na výťažok z likvidačného zostatku, ak by zmluvy o postúpení boli vyhlásené za neplatné, potom by v speňažovaní pohľadávok pokračoval súčasný likvidátor žalobcu a 95,02 % z likvidačného zostatku pozostávajúceho z vymoženej sumy pohľadávky by patril sťažovateľom.

3. Okresný súd uznesením z 8. apríla 2022 rozhodol, že vstup sťažovateľov do konania na strane žalobcu nie je prípustný, považoval pritom za nepochybné, že intervenienti sú dlžníkmi pohľadávky, o ktorej postúpení rozhodol rozhodcovský súd, avšak zároveň to, že zamietnutím žaloby ani zrušením rozhodcovského rozsudku sa na postavení intervenientov ako dlžníkov postúpenej pohľadávky nič nezmení. K argumentu sťažovateľov, že sú zároveň aj *de facto* veriteľmi postupovanej pohľadávky, okresný súd akcentoval, že veriteľom postupovanej pohľadávky bola pred samotným postúpením obchodná spoločnosť BELAR – GROUP, a preto aj v prípade, ak by sťažovatelia svoj právny vzťah k tejto obchodnej spoločnosti dostatočne odôvodnili a preukázali, pre posúdenie ich právneho záujmu na výsledku predmetného konania by to mohlo mať význam len za predpokladu, ak by súd v tomto konaní rozhodoval o určení platnosti predmetného právneho úkonu – zmluvy o postúpení pohľadávky. Súď však v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku skúma, či boli splnené podmienky na vydanie rozhodcovského rozsudku, pričom predmetom dokazovania nie je samotné meritum veci, ktoré bolo predmetom konania pred rozhodcovským súdom, teda súď nerozhoduje o určení platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky. Aj keď pre rozhodnutie vo veci má význam otázka platnosti rozhodcovskej doložky, súď bude rozhodovať

v predmetnom konaní výlučne o zrušení rozhodcovského rozsudku, teda súd žalobu žalobcu zamietne alebo rozhodcovský rozsudok zruší, čím sa však na právnom postavení intervenientov nič nezmení. Prípadné rozhodovanie o určenie platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky by v budúcnosti mohlo prichádzať do úvahy len za určitých podmienok [§ 43 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“)], a to len po zrušení rozhodcovského rozsudku, ku ktorému v tomto konaní ešte nedošlo. Okresný súd preto uzavrel, že rozhodnutie v predmetnom konaní nebude mať vplyv na právne postavenie sťažovateľov ako intervenientov, a preto vstup do konania na stranu žalobcu nepripustil.

4. Proti uzneseniu okresného súdu z 8. apríla 2022 podali sťažovatelia sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd uznesením z 23. februára 2023 tak, že ju zamietol ako nedôvodnú. V podstatnom zdôraznil, že rozsudok vydaný v predmetnom konaní bude záväzný len pre žalobcu a žalovaného. Akcentoval vzájomnú podmienenosť záväznosti rozsudku pre intervenienta, ktorá musí vyplývať z osobitných právnych predpisov a právneho záujmu intervenienta na výsledku konania. Následne poukázal na špecifické prípady (určenie vecného práva k nehnuteľnosti, určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľností, určenie pravosti, výšky, poradia alebo spôsobu úhrady popretej pohľadávky a ďalšie) upravené takýmito osobitnými právnymi predpismi, ku ktorým však nepatrí vec zrušenia rozhodcovského rozsudku. Sťažovatelia preto netvorí so žalobcom nerozlučné spoločenstvo, rozsudok v predmetnej veci nie je pre nich záväzný, a preto z tohto dôvodu nemajú právny záujem na výsledku sporu.

5. Okresný súd potvrdil, že rozsudok v predmetnej veci nebude mať žiadny priamy, bezprostredný vplyv vo vzťahu žalobca a intervenient. Pokiaľ sťažovatelia odvodili svoj právny záujem od skutočnosti, že v prípade prehry intervenovaného sporu zo strany žalobcu by sa nemohli ďalej domáhať určenia, že veriteľom pohľadávky voči nim je stále žalobca, čo by v konečnom dôsledku malo za následok vznik sekundárneho sporu, keď by sa sťažovatelia domáhali náhrady škody proti likvidátorovi žalobcu, okresný súd poukázal na to, že uvedené nie je podstatou intervencie podľa Civilného sporového poriadku. V prípade, že by súd žalobu zamietol, nedošlo by k priamemu následku, a to nároku na náhradu škody medzi sťažovateľmi a žalobcom. Zamietnutie žaloby na ich vzájomný právny vzťah nemá žiaden vplyv. Na predmetné konanie nemá vplyv ani konanie vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 33 Cb 77/2016 vo veci neplatnosti zmluvy o postúpení, keďže toto konanie je právoplatne skončené. Ani tvrdenie o tom, že zamietnutím žaloby nastane pre sťažovateľov nemožnosť domáhať sa určenia, že veriteľom pohľadávky je žalobca, nie je opodstatnené, keďže sťažovatelia nemajú oprávnenie takýto nárok žalovať, keďže nie sú zmluvnou stranou zmluvy o postúpení pohľadávky. Pokiaľ sťažovatelia tvrdili, že sa budú domáhať proti likvidátorovi žalobcu náhrady škody, ktorá im vznikla postupom likvidátora, keď došlo k postúpeniu pohľadávky v sume 6,6 milióna eur na žalovaného za odplatu v sume 1 000 eur, okresný súd akcentoval, že prípadný sekundárny spor, ktorý je odôvodnením právneho záujmu na výsledku sporu, je sporom medzi žalobcom a sťažovateľmi, pričom ani pôvodný a ani súčasný likvidátor nie sú stranou predmetného sporu. Pokiaľ sťažovatelia tvrdili, že sú bývalými akcionármi obchodnej spoločnosti žalobcu, okresný súd po preskúmaní celého spisu uviedol, že k podaniu, ktorým vstúpili do konania, ani k ich ďalším podaniam nepripojili žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval akýkoľvek akcionársky vzťah k obchodnej spoločnosti žalobcu. Zo zmluvy o postúpení pohľadávky vyplýva ich právne postavenie dlžníkov postúpenej pohľadávky, ďalej z obchodného

registra vyplýva ich postavenie bývalých členov predstavenstva obchodnej spoločnosti žalobcu. Sťažovatelia však nedoložili žiadny dôkaz, z ktorého by vyplývalo ich postavenie bývalých akcionárov obchodnej spoločnosti žalobcu vrátane dôkazu preukazujúceho ich podiel na akciách v stanovenom rozsahu základného imania obchodnej spoločnosti žalobcu, čo by následne malo mať vplyv na prípadný podiel na likvidačnom zostatku, a preto vyjadrenia sťažovateľov o prípadnom budúcom výťažku, na ktorý by mali ako bývalí akcionári nárok, zostávajú iba výlučne v rovine ich tvrdení a neodôvodňujú žiadny právny vzťah medzi žalobcom a sťažovateľmi a ani právny záujem na výsledku intervenovaného sporu.

II.

Argumentácia sťažovateľov

6. Sťažovatelia argumentujú, že zo strany okresného súdu došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu existencie právneho záujmu, pričom závery obsiahnuté v napadnutých rozhodnutiach sú nedostatočne odôvodnené a uznesenie okresného súdu z 23. februára 2023 je prekvapivým rozhodnutím.

7. Sťažovatelia zdôrazňujú, že výklad pojmu právny záujem je ponechaný v diskrecii všeobecného súdu a neohraničuje sa len na výrok rozhodnutia v predmetnej veci, ale existenciou akéhokoľvek právneho záujmu, t. j. aj na skutkové a právne závery, na ktorých je rozhodnutie v predmetnej veci založené. Sťažovatelia pritom majú záujem aj na právnych záveroch súdu, na základe ktorých by bol zrušený rozhodcovský rozsudok. Poukazujú v tomto smere na konanie vedené na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. B2-42Cb 270/2016, v ktorom obchodná spoločnosť ABONY LTD uplatňuje proti sťažovateľom spornú pohľadávku na zaplatenie sumy 6,6 milióna eur, keďže tam konajúci súd môže rozhodcovský rozsudok považovať za dostatočný podklad na záver o platnosti postúpenia pohľadávky a vlastné posúdenie postúpenia už nevykonať, avšak v prípade zrušenia rozhodcovského rozsudku si bude musieť tam konajúci súd túto otázku zodpovedať ako prejudiciálnu. V tomto smere by sa postavenie sťažovateľov v spore s ABONY LTD značne zlepšilo.

8. Sťažovatelia ako akcionári BELAR – GROUP zastávajú názor, že ich právny záujem je daný na vstup do akéhokoľvek konania, ktoré likvidátor vedie v mene a na účet BELAR – GROUP, pretože v opačnom prípade by nemohli vykonávať svoje práva a právom chránené záujmy a bolo by im upreté právo na prístup k súdnej ochrane.

9. Právny záujem na zrušení rozhodcovského rozsudku spočíva aj v tom, že sťažovatelia majú právo vedieť, kto je v skutočnosti veriteľom pohľadávky. Ak súd prejednávajúci ABONY LTD uplatňovanú pohľadávku proti sťažovateľom dospeje k záveru, že jej postúpenie na GPW nebolo platné, veriteľom pohľadávky bude opäť BELAR – GROUP a sťažovatelia budú dlžníkmi a *de facto* veriteľmi tejto pohľadávky. Konanie vo veci zrušenia rozhodcovského rozsudku je nevyhnutným predpokladom na následné posúdenie platnosti postúpenia pohľadávky.

10. Rovnako záver o tom, že sťažovatelia nepredložili žiadny dôkaz potvrdzujúci ich akcionársky vzťah, vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, pričom uvedené odôvodňuje tzv. prekvapivosť rozhodnutia. Konajúci súd mal prístup k zbierke listín, v ktorej si bolo možné akcionársku štruktúru BELAR – GROUP overiť.

11. Navyše v doterajšom konaní nebola skutočnosť, že sťažovatelia sú akcionármi, spochybňovaná a mala byť považovaná za nespornú (§ 151 ods. 1 CSP). V návrhu na nepripustenie sťažovateľov zo 16. augusta 2017 GPW priamo referuje, že právny záujem sťažovateľa odvodzujú od postavenia akcionárov BELAR – GROUP, pričom BELAR – GROUP aj GPW mali o tejto skutočnosti vedomosť, pričom túto skutočnosť spoločnosť GPW nepoprela. Sťažovatelia sa v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 8. apríla 2022 k akcionárskej štruktúre BELAR – GROUP nevyjadrovali a ani nepreukazovali, keďže ju považovali za nespornú, pričom vetu okresného súdu uvedenú v uznesení z 8. apríla 2022, že sťažovatelia „*svoj právny vzťah k spoločnosti BELAR GROUP dostatočne neodôvodnili a nepreukázali*“, nepovažovali za argument súdu v ich neprospech, keďže skutočnosť akcionárskej štruktúry považovali za nespornú. Podľa sťažovateľov však v uznesení z 23. februára 2023 je argument o nepreukázaní akcionárskeho vzťahu považovaný za zásadný pre konštatovanie nedostatku právneho záujmu sťažovateľov. Uvedené preukazuje zmenu východiska, podľa ktorého bola vec posudzovaná, pričom sťažovatelia sa k predmetnej zmene nemali možnosť vyjadriť, takže ide o prekvapivé rozhodnutie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie napadnutými uzneseniami okresného súdu z dôvodov nesprávneho právneho posúdenia existencie právneho záujmu, nedostatočného odôvodnenia a prekvapivosti uznesenia okresného súdu z 23. februára 2023.

13. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. Ústavný súd prioritne v kontexte svojho postavenia ako ochrancu ústavnosti uvádza, že nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné (m. m. IV. ÚS 43/04, IV. ÚS 198/2023).

15. V súvislosti so sťažovateľmi naformulovanými námietkami arbitrárnosti atakujúcimi odôvodnenie napadnutých uznesení okresného súdu ústavný súd uvádza, že arbitrárnosť a zjavná neodôvodnenosť rozhodnutí všeobecných súdov je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokovaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru

ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 ústavy.

16. Ústavný súd s prihliadnutím na predmet konania, ktorého ústavnosť je preskúmaná, akcentuje, že v stávke v rámci dotknutého konania pred okresným súdom neboli hmotné práva a povinnosti sťažovateľov, t. j. výsledkom tohto konania nebolo konštitutívne alebo deklaratórne rozhodnutie o ich hmotných právach a povinnostiach. Samotný Civilný sporový poriadok vylučuje pri rozhodovaní súdu o otázke nepripustenia vstupu intervenienta do konania možnosť podania odvolania proti rozhodnutiu súdu (ak rozhodoval sudca). Aj preto možnosť ústavného prieskumu a potencialita porušenia procesných ústavných práv je vo všeobecnosti pri súdmi riešených otázkach postavenia konkrétneho subjektu ako intervenienta v civilnom sporovom konaní značne znížená a muselo by ísť o extrémny exces zo strany označeného porušovateľa, aby ústavný súd mohol konštatovať ústavne relevantnú intenzitu zásahu do týchto ústavných práv (m. m. II. ÚS 114/2020).

17. Ústavný súd dopĺňa, že v danej veci sťažovateľov ide primárne o výklad a aplikáciu jednoduchého práva procesného charakteru, ktorého interpretácia a výklad v konkrétnom konaní sú doménou všeobecného súdu a ústavný súd sa musí obmedziť iba na posúdenie ústavnej udržateľnosti takéhoto výkladu (m. m. II. ÚS 114/2020).

18. Úvaha súdu pri interpretácii pojmu právneho záujmu na výsledku konania ako podmienky možnosti vstupu do konania v pozícii intervenienta nie je neobmedzená, musí totiž rešpektovať podstatu a zmysel intervencie v kontexte s obsahom a rozsahom ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie v spojení s ústavnými princípmi (m. m. IV. ÚS 112/2018).

19. Po preskúmaní relevantných častí napadnutých uznesení okresného súdu ústavný súd konštatuje, že nedostatky ústavnoprávnej relevancie vo veci sťažovateľov nezistil. K tomuto záveru dospel ústavný súd po tom, čo sa oboznámil s dôvodmi uznesenia okresného súdu z 8. apríla 2022 a 23. februára 2023, ktoré tvoria z pohľadu predmetu rozhodovania jeden celok (m. m. I. ÚS 567/2023). Podľa názoru ústavného súdu sa okresný súd v napadnutých uzneseniach ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s otázkou splnenia podmienok vstupu sťažovateľov do konania v pozícii intervenienta.

20. Pokiaľ sťažovatelia zdôrazňujú, že bol daný ich záujem na právnych záveroch súdu prezentovaných v intervenovanom spore, na základe ktorých by bol zrušený rozhodcovský rozsudok, pričom posúdenie okresného súdu považujú za nesprávne, ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že jeho úlohou, ako už bolo zvýraznené, nie je posúdiť právne závery, ku ktorým všeobecný súd dospel z pohľadu ich vecnej správnosti, ale preskúmať ich ústavnú udržateľnosť. Argumentácia sťažovateľov obsiahnutá v podstatnom v bodoch 7 až 9 tohto uznesenia sa zameriava na skutočnosť, že konanie vo veci zrušenia rozhodcovského rozsudku je nevyhnutným predpokladom na následné posúdenie platnosti postúpenia pohľadávky.

21. Už v uznesení z 8. apríla 2022 (s ktorým sa okresný súd uznesením z 23. februára 2023 stotožnil tým, že sťažnosť proti rozhodnutiu vydanému vyšším súdnym úradníkom zamietol) okresný súd vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku ako dostatočnému podkladu pre záver o platnosti postúpenia pohľadávky v podstatnom uviedol, že v intervenovanom konaní súd skúma splnenie

podmienok na vydanie rozhodcovského rozsudku a nerozhoduje o určení platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky. Ďalej akcentoval, že výsledkom intervenovaného sporu môže byť zamietnutie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku alebo zrušenie rozhodcovského rozsudku, čo postavenie sťažovateľov neovplyvní. Iba po prípadnom zrušení rozhodcovského rozsudku, k čomu však v čase posudzovania splnenia podmienok intervencie nedošlo, by prichádzalo do úvahy preskúmanie platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky (§ 43 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní).

22. V uznesení z 23. februára 2023 sa okresný súd navyše vysporiadal ústavne udržateľným spôsobom aj s jednotlivými námietkami sťažovateľov atakujúcimi možnosti uplatňovať si nárok na náhradu škody proti žalobcovi, domáhať sa určenia, že veriteľom pohľadávky je žalobca a domáhať sa proti likvidátorovi žalobcu náhrady škody (bod 5 tohto uznesenia).

23. Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

24. Aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

25. Po preskúmaní podstatných častí napadnutých uznesení okresného súdu ústavný súd konštatuje, že sa v nich okresný súd zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal s relevantnými námietkami sťažovateľov týkajúcimi sa ich právneho záujmu na výsledku konania o zrušení rozhodcovského rozsudku. Posudzujúc napadnuté uznesenia okresného súdu v ich celistvosti, ústavný súd uzatvára, že ich nemožno považovať za zjavne neodôvodnené a ani arbitrárne, t. j. také, ktoré by boli založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v príslušnom konaní aplikovaných ustanovení právnych predpisov.

26. Sťažovatelia namietajú napokon aj prekvapivosť uznesenia okresného súdu z 23. februára 2023, keď tvrdia že argument o nepreukázaní akcionárskeho vzťahu bol okresným súdom v tomto rozhodnutí považovaný za zásadný, čo potvrdzuje zmenu východiska, podľa ktorého bola vec

posudzovaná v uznesení vydanom vyšším súdnym úradníkom. Námiетка sťažovateľov nie je dôvodná.

27. Zo základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyplýva aj zákaz tzv. prekvapivých rozhodnutí. O prekvapivé rozhodnutie ide aj v prípade, ak inštančne nadriadený (spravidla odvolací) súd úplne alebo podstatne zmení právne východiská, podľa ktorých bola vec dosiaľ posudzovaná, a neumožní účastníkom vyjadriť sa k tejto zmene. Typicky pôjde o zmenu právnej kvalifikácie relevantných skutkových zistení alebo rozhodujúcich skutkových okolností, a to za situácie, keď počas konania predchádzajúceho takejto zmene nemali strany pochybnosť o inej, dovtedy zvažovanej kvalifikácii (vychádzajúc z priamej informácie súdu alebo z iných podstatných skutočností). Prekvapivosť rozhodnutia môže spočívať v aplikácii právnej normy, ktorá dosiaľ v konaní nebola použitá sporovými stranami ani súdom, alebo v zmene právneho názoru súdu vyvolanej dôkazom vykonaným alebo skutočnosťou zistenou až v odvolacom konaní, ku ktorým sa účastník nemal možnosť vyjadriť (m. m. III. ÚS 52/2019).

28. Z podstatných častí uznesenia z 8. apríla 2022 vyplýva, že okresný súd vytkol sťažovateľom nepriamo, že svoj právny vzťah k BELAR – GROUP dostatočne neodôvodnili a nepreukázali, no zároveň, odhliadnuc od toho, akcentoval, že ani v prípade jeho preukázania a dostatočného odôvodnenia by to pre posúdenie právneho záujmu na výsledku konania nič nezmenilo, keďže predmetom intervenovaného konania v čase rozhodovania o pripustení do konania bola otázka zrušenia rozhodcovského rozsudku bez možnosti ovplyvnenia právneho postavenia sťažovateľov. Sťažovatelia síce v ústavnej sťažnosti tvrdia, že skutočnosť právneho vzťahu k BELAR – GROUP považovali za nespornú, a preto sa k nej v samotnej sťažnosti nevyjadrovali, no zo samotného uznesenia okresného súdu z 23. februára 2023 vyplýva, že v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 8. apríla 2022 sťažovatelia ako intervenienti priamo zvýraznili, že obsiahlo a zrozumiteľne vysvetlili a preukázali, že vzhľadom na svoje postavenie ako bývalí akcionári sú aj *de facto* veriteľmi pohľadávky (bod 19 uznesenia okresného súdu z 23. februára 2023). Z uvedeného rezultuje, že sťažovatelia sa v rozpore s tým, čo uvádzajú v samotnej ústavnej sťažnosti, vyjadrovali ku skutočnostiam, ktoré preukazujú ich postavenie bývalých akcionárov, čo už samo osebe vylučuje možnosť existencie tzv. prekvapivého rozhodnutia.

29. Pokiaľ sťažovatelia namietajú samotný záver okresného súdu o tom, že nepredložili žiadny dôkaz potvrdzujúci ich akcionársky vzťah, pričom odkazujú v tomto smere na skutočnosť, že okresný súd mal prístup k zbierke listín, v ktorej si mohol akcionársku štruktúru BELAR – GROUP overiť, ani táto námietka nie je dôvodná.

30. Keďže už v uznesení z 8. apríla 2022 okresný súd sťažovateľom vytkol, že svoj právny vzťah k spoločnosti žalobcu dostatočne neodôvodnili a nepreukázali, sťažovatelia mohli námietku atakujúcu povinnosť súdu, aby si sám overil akcionársku štruktúru, vzniesť v samotnom sťažnostnom konaní smerujúcom proti uzneseniu okresného súdu z 8. apríla 2022, s ktorou by sa vysporiadaval okresný súd v uznesení z 23. februára 2023. Súčasťou už stabilnej judikatúry ústavného súdu je to, že ústavný súd nepripúšťa námietky, ktoré sťažovateľ uplatňuje po prvýkrát až v konaní pred ním samým (napr. nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 382/2013). Z uvedeného dôvodu je námietka sťažovateľov za existujúcej procesnej situácie bez reálnej možnosti vysloviť porušenie označených práv zaručených ústavou, listinou a dohovorom.

31. Na podklade už uvedených predbežných záverov ústavný súd konštatuje, že okresný súd pri svojom rozhodovaní nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov a svoje závery dostatočným spôsobom odôvodnil. Ústavný súd preto dospel k záveru, že sťažovateľmi uplatnené námietky atakujúce nedostatočnosť odôvodnenia a prekvapivosť napadnutého rozhodnutia sú zjavne neopodstatnené, teda nesignalizujú existenciu príčinnej súvislosti s možným porušením ich práv podľa ústavy, listiny a dohovoru. Z uvedených dôvodov ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

32. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, a z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa už ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľov uvedenými v ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu